

ה"עוללים ויונקים" שלומדים תורה בזמן שלא מרשים ללמד תורה הם אלו שמביאים להשבתת ה"אויב".

כמו במצרים, גם כעת בתקופת סיום הגלות צריך להיות "וינקוהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור". דבש ושמן הם רמז לפנימיות התורה, רזין דאורייתא". הילדים שלומדים תורה (הן נגלה והן חסידות) בזמן הגלות הקשה, תחת על השעבוד, ואינם מתפעלים מהתנאים סביבם, הם אלו שיוצאים ממצרים – מהם תצמח הגאולה, הם אלו ש"הפירוהו תחלה".

בשירת הים נאמר: "אז ישיר משה". לא "אז שר" אלא "אז ישיר". זהו רמז לתחית המתים מן התורה. משה רבנו, שהוא הגואל הראשון והגואל האחרון, עתיד לשיר שירה עם כל ישראל בזמן הגאולה. משה ישיר ועמו כל עם ישראל. אך מי הם אלה ש"הפירוהו תחלה"? הילדים הילדים שגולדו בחשכת הגלות, בתקופה של "עקבתא דמשיחא", ולא התפעלו מן הסביבה ומן הקשיים ולמדו תורה, נגלה וחסידות. "מפי עוללים ויונקים יסדת עז!" (מעובד על-פי לקוטי שיחות' חלק ב, עמ' 519-520)

יחזי אדורבנו מורבנו מלך המשיח לעולם ועד

תאריכים מיוחדים בתולדות חב"ד

לתקופה זו

- ט' שבט:** סיום ס"ת לקבלת פני משיח צדקנו, בערב ש"ק פ' בא – אחר חצות היום, בשנת תש"ל.
- י' שבט:** יום הסתלקות הרבנית הצדקנית רבקה, אשתו של כ"ק אדמו"ר מוהר"ש נ"ע, בשנת תרד"ע.
- יום הסתלקות כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע, בש"ק פ' בא התש"י.
- יום התחלת הנשיאות של כ"ק אדמו"ר מלך-המשיח שיל"ו, בש"ק פ' בא התש"י.
- יום אמירת המאמר הראשון 'באתי לגני' ע"י כ"ק אדמו"ר מלך-המשיח שיל"ו, בשנת ה'תש"א.
- י"ג שבט:** יום הסתלקות הרבנית הצדקנית שטערנא שרה, אשתו של כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע, בשנת תש"ב.
- ט"ז שבט:** יום הסתלקות כ"ק הרה"ק ברוך שלום בנו בכורו של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק נ"ע, בשנת תרכ"ט.

מס' 321

תשס"א

בא, בשלח

מעין חי

רעיונות ושיחות לילדים ולנוער

מעובד על פי שיחותיו הקדושות של

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו
מליובאוויטש

יו"ל

לזכרון

הרבנית הצדקנית ח'ל מושקא

ע"ה ז"ל

מוגש על ידי

מכון לוי יצחק

כפר חב"ד ב'

חמישים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

כתובתנו באינטרנט: [HTTP://WWW.MOSHIACH.NET/BLIND](http://www.moshiach.net/blind)

להזמנות: מכון לוי יצחק, ת.ר. 26 - כפר חב"ד ב' 72915

Mechon LEVI YITZCHOK P.O.B. 26, Kfar Chabad B. 72915 - ISRAEL

דמי מינוי שנתי - בארה"ק ת"ו: 45 שקל. בהד"ל: 335

– מכת בכורות נובעת ממדרגה גבוהה מאוד, נעלית לגמרי מהשתלשלות. נעלית גם ממדת הדין. טענות שכליות והגיוניות תופסות מקום כאשר מדובר בדרגה של שכל. אולם, כאשר מדובר בדרגה שלמעלה מן השכל לגמרי, טענות כאלו לא תופסות מקום כלל. לכן ארעה מכת בכורות דוקא בחצות הלילה, כיון שבדייק ברגע זה, של חצות הלילה, מאיר אור שלמעלה מהשתלשלות. ברגע זה מאירה עצמות אהבתו של הקדוש-ברוך-הוא לעם ישראל, אהבת אב לבניו שאינה בטלה ואי-אפשר לפגוע בה. אהבה זו נעלית מכל הגיון או חשוב. בשעה שמאירה אהבה זו אין מקום לטענות, ועם ישראל נצל ממכת בכורות.

(מעובד על-פי 'לקוטי שיחות' חלק ג, עמ' 864-867)

בשלח

ביציאת מצרים, בעת קריעת ים סוף, היתה האלוקות בגלוי. הכל ראו את האלוקות בעיני בשר, ויכלו להורות עליה באצבע ולומר: "זה אֱלֹהֵי וַאֲנֹהוּ". ראייה זו היא דרגת הנבואה.

הכל אמנם זכו לראות אלוקות, אך הראשונים היו דוקא הילדים, עליהם נאמר: "יִנְקֵהוּ דָבֶשׁ מִסֶּלַע וְשֶׁמֶן מִחֶלְמִישׁ צוּר". הם זכו שהקדוש-ברוך-הוא כלכל אותם, ולכן: "הם הפירוהו תחלה". אותם ילדים שנולדו בשנות השעבוד במצרים, בתקופה הקשה ביותר, בה שרר החשך העצום ביותר, והם זכו להיות הראשונים שראו את האלוקות בגלוי, ילדים אלו שלא הכירו עולם אחר מזה של העבדות והשעבוד הנורא, מהם צמח דור הגאולה.

על הגאולה העתידה נאמר: "כִּי־מִי צֵאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת". בבוא הגאולה נזכה לאותם גלויים כמו בעת יציאת מצרים, ועוד יותר מכך! יוצאי מצרים אמרו: "זֶה אֱלֹהֵי וַאֲנֹהוּ", ולעתיד לבוא – בכפלים: "הִנֵּה אֲלֵקֵינוּ זֶה", "זֶה ה' קִוֵּינוּ לוֹ". גם בגאולה העתידה יהיו הילדים הראשונים. הילדים שנולדו בשנות הגלות המרה, בשיא החשכה, יזכו להיות הראשונים שיראו את אור הגאולה. פידוע, לפנות בקר החשכה מתעצמת, ומתחשק מאוד לישן. על הילדים שנולדו בתקופה האחרונה של הגלות נאמר: "מִפִּי עוֹלָלִים וְיוֹנְקִים יִסְדֶּת עֵז".

כבוד קדשת מורי וחמי הרבי הסביר במאמר (בשנת תרפ"ז – שנת מאסרו) את תכן ענין של "מפי עוללים ויונקים... להשביית אויב ומתנקם".

יש הבדלים בין מכת בכורות למכות הקודמות לה. כאשר מסר משה לפרעה את דברי ה' על מכת בכורות הקרבה, מסר לו אף את מועד המכה: 'חצות הלילה'. כאשר נמסרו ההודעות לפרעה על המכות האחרות לא נמסר מועד בואה של המכה. שנוי נוסף במכת בכורות הוא שלקראתה הצטוו כל ישראל לסמן את בתיהם (דם מילה ודם קרבן פסח על המזוזות ועל המשקוף), וכך אותו הלילה הזהירו שלא לצאת מן הבתים. בכל המכות הקודמות לא נזוקו ישראל בעוד שהמצרים סבלו, ולא היה כל צורך בסימנים ובוהירות מיוחדות כזו שנדרשה במכת בכורות.

מסרתן העקרית של כל המכות לא היתה להכות את מצרים, אלא להראות להם "כי אני ה'". כך גם נאמר בפרוש בהודעות שלפני (אחדות מ) המכות: "בזאת תדע", "למען תדע" וכדומה. בני ישראל לא היו זקוקים למכות כדי להגיע להכרה באלוקות. בני ישראל כבר הכירו בקדוש-ברוך-הוא, לכן לא היה כל חשש שהמכות תפגענה גם בהם. בני ישראל לא סבלו מן המכות, כיון שמטרת המכות לא היתה מכונת כלפיהם.

בעוד שביתר המכות מי שהכה וסבל לא נכחד על ידי המכה אלא נשאר לחיות, הרי במכת בכורות "ומת כל בכור" – המכה מת. ביתר המכות היתה המכה יעילה עבור הסובלים ממנה. הם למדו באמצעותה שה' הוא האלקים. אולם במכת בכורות המצב שונה. המכים אינם לומדים לקח מן המכה כי הם פשוט מתים בה. לכן, בעת מכת בכורות התעוררה מדת הדין וטענה: "מה נשתנו אלו מאלו?" אם המטרה אינה עוד הכרה בה' אלא ענישה, הרי גם לישראל מגיע ענש. פידוע, גם בני ישראל השפיעו מקלפות מצרים וחסאו שם. מדת הדין טענה, והיה מקום לטענתה, שבמכה זו גם בני ישראל ינזקו. לכן היה עליהם לשים סימן על בתיהם, כדי שהמשחית יפסת, ידלג על בתיהם, וגם נאסר עליהם לצאת מבתיהם כל עוד המכה משתוללת במצרים.

כיצד הועילו הסימנים? הרי עדין נשארה הטענה של מדת הדין: "מה נשתנו אלו מאלו?" כיצד נאותה מדת הדין והבחינה בין מצרים לישראל?